

FORUM URBES MEDII AEVI IX./1–2

Recenzované periodikum/Reviewed periodical

CIHLA A STAVEBNÍ KERAMIKA VE STŘEDOVĚKU A NOVOVĚKU V MĚSTSKÉ ARCHITEKTUŘE STŘEDNÍ EVROPY

—

BRICKS AND BUILDING CERAMICS IN MEDIEVAL AND MODERN URBAN ARCHITECTURE OF CENTRAL EUROPE

Vydává/Issues: obecně prospěšná společnost Archaia Brno a Národní památkový ústav

Brno 2015

**ARCHAIA
BRNO**
o. p. s.

ARCHAIA
BRNO
o. p. s.

FORUM URBES MEDII AEVI IX./1-2

Recenzované periodikum/Reviewed periodical

Vydavatel/Published by: Archaia Brno o. p. s.
Adresa redakce/Address: Bezručova 15, 602 00 Brno
E-mail: brno@archaiabrno.cz
Http://www.archaiabrno.org
Http://www.fuma.cz
Tel.: 515 548 650

Vedoucí redakce/Editor-in-chief: Prof. PhDr. Zdeněk Měřinský, CSc.

Členové redakční rady/Editorial board: PhDr. Jiří Doležel, Mgr. Vojtěch Kašpar, prof. PhDr. Jan Klápště, CSc., Mgr. Jan Kypta, Ph.D., David Merta, Mgr. Marek Peška, prof. dr hab. Jerzy Piekalski, Mgr. Jaroslav Podliska, Ph.D., PhDr. Rudolf Procházka, CSc., Mgr. Petra Sedláčková, Mgr. Martin Tomášek, Ph.D., Mgr. Michal Zezula, Ing. arch. Jaroslava Žuffová

Technická redakce/Technical board: Bc. Lucie Černá, Mgr. Lenka Sedláčková

Recenzenti/Reviewers: PhDr. Pavel Borský, CSc., PhDr. Mgr. Marián Čurný, PhD., prof. dr hab. Jerzy Piekalski

Překlady/Translations: Mgr. Irma Charvátová, Mgr. Jana Klíčová, PhDr. Jitka Seitlová, Miloš Bartoň

Jazyková korektura/Language editing: Bc. Lucie Černá, Mgr. Irma Charvátová, Mgr. Gabriela Rerková

Sazba a grafická úprava/Typesetting and graphic design: Archaia Brno o. p. s.

Obálka/Cover: Černá a fialová s. r. o.

Tisk/Print: Tiskárna Didot, spol. s r. o.

Náklad/Print run: 700 ks

Brno 2015

ISBN: 978-80-905546-4-1

ISSN: 1803-1749

MK ČR E 21485

Slovo úvodem – Introduction	str. 4
Marek Peška	
Číslo 1 / Issue 1	
The Origins of the Brick Architecture in Silesia. Brick: Size, Composition, Chronology	str. 8
Anfänge der Ziegelbaukunst in Schlesien. Ziegel: Größe, Zusammensetzung, Chronologie Počátky cihlové architektury ve Slezsku. Cihla: velikost, složení, chronologie Małgorzata Chorowska – Mariusz Caban	
Die früheste bekannte Verwendung von Ziegeln im mittelalterlichen Herzogtum Österreich. Zur Baugeschichte und zum politischen Kontext von St. Michael in Wien in der ersten Hälfte des 13. Jahrhunderts	str. 20
The First Known Application of Bricks in the Medieval Duchy of Austria. On the History of the Construction and the Political Context of St. Michael's Church in Vienna in the First Half of the 13 th Century První známé použití cihel ve středověkém vévodství Rakouska. Z historie budovy a politickém kontextu svatého Michala ve Vídni v první polovině 13. století Günther Buchinger – Doris Schön	
Využití cihel v městských opevněních českého středověku	str. 30
The Use of Bricks in Czech Medieval Urban Fortifications Anwendung von Ziegeln in mittelalterlichen Stadtbefestigungen in Böhmen, Mähren und Schlesien Vladislav Razim	
Medieval Ceramics Techniques in Architecture of Cracow's Dominicans	str. 38
Mittelalterliche Keramik-Werkstatt in Architektur der Krakauer Dominikaner Středověké keramické techniky v architektuře Krakovských dominikánů Anna Bojeś-Białasik – Dariusz Niemiec	
Early Medieval Brick-Walls in Some Krakow Monastery Churches of the 13th Century	str. 52
Frühmittelalterliche Ziegelwände in einigen Krakow Klosterkirchen des 13. Jahrhunderts Rané středověké cihlové zdi v některých krakovských klášterních kostelech 13. století Tomasz Węclawowicz	
Some Remarks on the Beginnings of Masonry Burgher Architecture in Poznań in the Light of Archaeological-Architectural Studies	str. 62
Anfänge des gemauerten Bürgerarchitektur in Posen (Poznań) anhand archäologisch-architektonischer Untersuchungen – einige Anmerkungen Několik poznámek k počátkům zděné měšťanské architektury v Poznani ve světle archeologicko-architektonických studií Janusz Pietrzak – Piotr Wawrzyniak	
Process of Building Outside Fortifications of Wrocław in the Light of Research in the Vicinity of City Arsenal	str. 70
Bautätigkeit jenseits der Stadtmauern von Breslau im Lichte der Forschung in der Nähe des städtischen Zeughauses Stavební činnost za hradbami Vratislavi ve světle výzkumu poblíž městské zbrojnice Roland Mruczek – Mariusz Caban – Tomasz Kastek	
Building Workshop at the Teutonic Castle in Czluchów, Gdańsk Pomerania	str. 80
Bauhütte der Kreuzritterburg von Schlochau (Czluchów) in Pommerellen (Pomorze Gdańskie) Stavitelská huť křížáckého hradu Czluchów v Gdaňském Pomoří Michał Starski	
Wrocław Construction Workshop in the 15th and 16th Centuries. Results and Prospects of New Research	str. 94
Die Breslauer Bauhütte im 15. und 16. Jahrhundert. Neue Forschungsergebnisse und Perspektiven Vratislavská stavební huť v 15. a 16. století. Výsledky a perspektivy nových výzkumů Roland Mruczek – Mariusz Caban – Tomasz Kastek	
Ceramic Building Detail from Nowy Targ Square in Wrocław	str. 106
Keramische Bauelemente aus dem Nowy Targ-Platz (Neumarkt) in Breslau Keramické stavební články z náměstí Nowy Targ ve Vratislavi Maciej Małachowicz	
Late Romanesque Convent Church of the Norbetine Sisters in Zwierzyniec in Cracow in the Light of Architectural Research from 2010–2011	str. 116
Spätromanische Ziegelklosterkirche der Prämonstratenserinnen in Zwierzyniec (Stadtteil von Krakau) angelehnt an architektonische Ermittlungen von 2010–2011 Pozdně románský klášter kostel Norbertine sester v Zwierzyniec v Krakově ve světle architektonického výzkumu z let 2010–2011 Anna Bojeś-Białasik – Jacek Czechowicz	

Ceramic Pavimenta in the Medieval Architecture of Cracow Keramische Pavimenta in der mittelalterlichen Architektur von Krakau Ceramica pavimento ve středověké architektuře v Krakově Wojciech Glowa	str. 130
Bricks from Medieval Castle in Ostrów Tumski (Wroclaw) – Case Study Ziegel aus der mittelalterlichen Piastenburg auf der Dominsel in Wroclaw (Breslau) – ein Zufallsstudium Cihly ze středověkého hradu Ostrów Tumski (Vratislav) – případová studie Malgorzata Chorowska – Mariusz Caban – Wojciech Bartz	str. 138
Under Plaster. On the Conservation of Medieval Brick Elevations in the 19th and 20th Centuries on the Example of Krakow Unter Verputz. Über Konservierung mittelalterlicher Ziegelfassaden im 19. und im 20. Jahrhundert in Krakau Pod omítkou. O zachování středověkých cihlových fasád v 19. a ve 20. století v Krakově Waldemar Komorowski	str. 154
Reconstruction of Tile Ornamentation of the Opus Sectile Floor in the Church of the Saviour, Galich Rekonstruktion des Ornaments auf Fliesen des Opus Sectile-Fußbodens in der Erlöserkirche in Halytsch Rekonstrukce ornamentu dlaždic podlahy s deskovou mozaikou v Chrámu Spasitele v Haliči Vasilii Matveev	str. 166
Číslo 2 / Issue 2	
Tehla a stavební keramika v architektuře středověkých a včasněnovověkých Košic Bricks and Building Ceramics in the Architecture of Medieval and Early Modern Age Košice Ziegel und Baukeramik in der Architektur des mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Košice (Kaschau) Marián Čurný	str. 174
Nálezy stavební keramiky z výskumu gotické fázy dominikánského kláštera v Košiciach Building Ceramics Unearthed during Excavation of the Gothic Phase of the Dominican Monastery at Košice Baukeramikfunde aus der Grabung der gotischen Phase des Dominikanerklosters in Košice Rastislav Rusnák	str. 186
Medieval Terracotta Finds from the Royal Palace in Buda Mittelalterliche Terrakottenfunde aus dem Königspalast in Buda Nálezy středověké terakoty z královského paláce v Budě András Végh	str. 196
K problematice raně a vrcholně gotické cihlové architektury v Praze Brick Architecture from the Early and High Middle Ages in Prague Zur Problematik der früh- und hochgotischen Ziegelarchitektur in Prag Miroslav Kovář	str. 202
Příklady domů s cihelnými konstrukcemi v Praze na Starém Městě pražském Examples of Houses with Brick Constructions in the Old Town of Prague Beispiele von Häusern mit Ziegelkonstruktionen in der Prager Altstadt Michael Rykl	str. 208
Cihla a stavební keramika v Chrudimi ve středověku a novověku Brick and Building Ceramics in Chrudim in the Middle Ages and the Modern Age Ziegel und Baukeramik in Chrudim im Mittelalter und in der Neuzeit Jan Frolík – Jan Musil	str. 236
Souhrn nových poznatků o středověké cihlové architektuře zaniklého cisterciáckého kláštera Pomuk A Summary of New Information about Medieval Brick Architecture of the Defunct Cistercian Monastery in Pomuk (West Bohemia) Zusammenfassung neuer Erkenntnisse über die mittelalterliche Ziegelarchitektur des untergegangenen Zisterzienserklosters Pomuk Miroslav Kovář – Jakub Krček – František Kostrouch – Radek Široký	str. 248
Brick Spit-Supports – a Little Known Part of Kitchen Furnaces Podstavce pod rožně – málo známá součást kuchyňských topenišť Bratspießhalter – ein kaum bekannter Bestandteil der Kochstellen Tomasz Cymbalak – Miroslav Dejmal	str. 272

Stavební keramika v jednom z domů tzv. Horního nebo Nového Města v Litomyšli. Předběžná zpráva Building Ceramics in One of the Houses in the So-Called Upper or New Town of Litomyšl. Preliminary Report Baukeramik in einem der Häuser in der sog. Oberen oder Neuen Stadt in Litomyšl. Ein Vorbericht Miroslava Cejpková	str. 290
Bastionová pevnost Olomouc a fenomén pevnostních cihel The Bastion Fortress in Olomouc and the Phenomenon of Fortification Bricks Die Bastionsfestung Olmütz und das Phänomen der Festungsziegel Petr Zajiček	str. 296
Brick Masonry Elements in Brno in the Late 19th Century Cihlářské zdící prvky z Brna z konce 19. století Ziegelbauelemente des ausgehenden 19. Jahrhunderts aus Brünn Ondřej Anton – Petr Cikrle – Věra Heřmánková – Monika Králíková	str. 302
Medieval Brick Architecture in Brno in the Context of South Moravia Mittelalterliche Backsteinarchitektur in Brünn im Kontext Südmährens Středověká brněnská architektura z cihel v kontextu jižní Moravy Petr Holub – Václav Kolařík – David Merta – Marek Peška – Antonín Zúbek	str. 310
Seznam autorů List of Authors	str. 338